

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ**

Ταχ. Δ/νση : **Καραγεώργη Σερβίας 8**
Ταχ.Κώδικας : **101 84 Αθήνα**
Πληροφορίες : **Ε. Παπαγγελοπούλου**
Τηλέφωνο : **210-33.75.577**
FAX : **210-33.75.595**
E-Mail : **kemke@minfin.gr**

ΠΡΟΣ:

**Γραφείο Γενικού Γραμματέα
Οικονομικής Πολιτικής, κ.**

Χρ. Τριαντόπουλου

ΘΕΜΑ: ΓΝ 065/2021: Αίτημα χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στην εταιρεία IFLY A.E για αποκατάσταση ζημιών λόγω της πανδημίας COVID-19.

Σχετ: 1. Το από 09/12/2020 αίτημα της εταιρείας προς τους Υπουργούς Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών

Με το ως άνω σχετικό υπ'αρ. 1 αίτημα του Διευθύνοντος Συμβούλου της εταιρείας IFLY A.E. η εταιρεία αιτείται την προώθηση νομοθετικής ρύθμισης σχετικά με την επιχορήγησή αεροπορικών εταιρειών που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα με χρήση τσάρτερ, προς αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας COVID-19, μέχρι ποσοστού 30% της μείωσης των εσόδων τους κατά το έτος 2020 σε σχέση με το έτος 2019. Ως προς το αίτημα αυτό, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων μας, σημειώνουμε τα εξής:

Καταρχάς σημειώνεται πως η Υπηρεσία μας είναι αρμόδια για τον έλεγχο της συμβατότητας μέτρων που προωθούνται από τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία με τους ενωσιακούς κανόνες κρατικών ενισχύσεων και την κοινοποίησή τους προς έγκριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ), όπου απαιτείται.

Για την αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας, το ενωσιακό δίκαιο παρέχει δυνατότητες ενίσχυσης των επιχειρήσεων που έχουν υποστεί οικονομική ζημία. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην Ανακοίνωσή της για το «Προσωρινό Πλαίσιο για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία κατά τη διάρκεια της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19» (ΠΠ), όπως

αυτό ισχύει μετά την 5η Τροποποίησή του¹, παρουσιάζει τις δυνατότητες των κρατών-μελών για χρηματοδότηση των επιχειρήσεων και διασφάλιση της ρευστότητάς τους, στο πλαίσιο των εξαιρετικών περιστάσεων που δημιουργήθηκαν από την έξαρση της νόσου COVID-19, τηρώντας παράλληλα τους ευρωπαϊκούς κανόνες κρατικών ενισχύσεων, και εξειδικεύει τις σχετικές προϋποθέσεις.

Σύμφωνα με το Προσωρινό Πλαίσιο (ΠΠ), τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να θεσπίσουν καθεστώτα ενισχύσεων των αεροπορικών εταιρειών, χρησιμοποιώντας ως νομική βάση για τη συμβατότητά τους το αρ.107 παρ. 3 β ΣΛΕΕ και ειδικότερα είτε α) το τμήμα 3.1 του ΠΠ, βάσει του οποίου μπορούν να χορηγούν περιορισμένα ποσά ενίσχυσης έως ποσού ύψους 1.800.000 ευρώ, είτε β) το τμήμα 3.12 του ΠΠ, βάσει του οποίου μπορούν να χορηγούν ενισχύσεις υπό τη μορφή στήριξης για μη καλυπτόμενες πάγιες δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ 1ης Μαρτίου 2020 και 31ης Δεκεμβρίου 2021 σε επιχειρήσεις που κατά τη διάρκεια της επιλέξιμης περιόδου υφίστανται μείωση του κύκλου εργασιών κατά τουλάχιστον 30% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του 2019. Μη καλυπτόμενες πάγιες δαπάνες είναι οι πάγιες δαπάνες που πραγματοποίησαν οι επιχειρήσεις κατά τη διάρκεια της επιλέξιμης περιόδου οι οποίες δεν καλύπτονται ούτε από τα κέρδη (δηλαδή έσοδα μείον μεταβλητές δαπάνες) κατά την ίδια περίοδο ούτε από άλλες πηγές, όπως ασφάλιση, προσωρινά μέτρα ενίσχυσης που καλύπτονται από την παρούσα ανακοίνωση ή στήριξη από άλλες πηγές. Η ενίσχυση δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 10 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση, ενώ η ανώτατη ένταση ενίσχυσης είναι 70% επί των επιλέξιμων δαπανών (90% για τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις). Η ενίσχυση δεν μπορεί να χορηγείται σε επιχειρήσεις που ήταν ήδη προβληματικές (κατά την έννοια της παρ. 18 του αρ. 2 του Γενικού Κανονισμού Απαλλαγής κατά κατηγορία -651/2014) την 31η Δεκεμβρίου 2019, ενώ μπορούν, κατά παρέκκλιση των ανωτέρω, να χορηγηθούν ενισχύσεις σε πολύ μικρές ή μικρές επιχειρήσεις² που ήταν ήδη προβληματικές την 31η Δεκεμβρίου 2019, υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπάγονται σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας βάσει του εθνικού δικαίου και δεν έχουν λάβει ενίσχυση διάσωσης ή ενίσχυση αναδιάρθρωσης. Προϋπόθεση επίσης τίθεται να μην εκκρεμεί εις βάρος της δικαιούχου επιχείρησης απόφαση ανάκτησης παράνομων ενισχύσεων.

¹ Διαθέσιμο σε ενοποιημένη μορφή στο σύνδεσμο: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/what_is_new/TF_informal_consolidated_version_as_amended_28_january_2021_en.pdf

² Εργαζόμενοι < 50 και ετήσιος κύκλος εργασιών και/ή σύνολο ετήσιου ισολογισμού < 10 εκατ. € και εργαζόμενοι <10 και ετήσιος κύκλος εργασιών και/ή σύνολο ετήσιου ισολογισμού < 2 εκατ. € αντίστοιχα),

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω επιλογών θα μπορούσε να εξεταστεί και το συγκεκριμένο αίτημα της εταιρείας IFLY A.E, επισημαίνοντας ότι για την χορήγηση των ως άνω ενισχύσεων απαιτείται η θέσπιση καθεστώτος, βάσει του οποίου θα μπορούν να αιτηθούν και να ενταχθούν, πληρουμένων των κριτηρίων που θα τίθενται, περισσότερες εταιρείες που πληρούν τις τιθέμενες προϋποθέσεις. Άρα οι επιλογές αυτές δεν μπορούν να αξιοποιηθούν σε περιπτώσεις χορήγησης μεμονομένης, ad hoc, ενίσχυσης, υπέρ συγκεκριμένης εταιρείας. Από την αναφορά μάλιστα στην προϋπόθεση πτώσης τζίρου 30 % στην προτεινόμενη από την εταιρεία τροπολογία προκύπτει πως ενδεχομένως η εταιρεία είχε κατά νου το Τμήμα 3.12 του ΠΠ.

II. Πέραν των ως άνω δυνατοτήτων, για τη θέσπιση μέτρων στήριξης συγκεκριμένων κλάδων ή επιχειρήσεων, οι ελληνικές αρχές δύνανται να χρησιμοποιήσουν ως ενωσιακή νομική βάση απευθείας και το άρθρ. 107 παρ. 2β' της Συνθήκης για την Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πληρουμένων των σχετικών προϋποθέσεων, κατόπιν κοινοποίησης προς έγκριση από την ΕΕ. Βάσει του άρθρου αυτού μπορεί να χορηγηθεί ενίσχυση είτε στο πλαίσιο καθεστώτος, είτε και σε μεμονωμένη επιχείρηση. Ωστόσο οι ενισχύσεις με βάση το άρθρο 107 παράγραφος 2 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ πρέπει να αντισταθμίζουν ζημίες αιτιωδώς συνδεόμενες με την πανδημία.

Για την αξιολόγηση αυτή η Επιτροπή, από την εν γένει πρακτική της, η οποία αποτυπώνεται και στην τελευταία τροποποίηση του ΠΠ³, ως ζημία αιτιωδώς συνδεόμενη με την πανδημία θεωρεί τη ζημία που επήλθε μόνο για όσο χρονικό διάστημα ήταν σε ισχύ μέτρα περιοριστικά της λειτουργίας της επιχείρησης, ήτοι μέτρα που εμπόδισαν την επιχείρηση από την άσκηση της οικονομικής της δραστηριότητας. Ειδικότερα, αυτά μπορεί να συνίστανται σε μέτρα πλήρους παύσης μιας οικονομικής δραστηριότητας ή παύσης της σε ορισμένες περιοχές (π.χ. περιορισμοί πτήσεων ή άλλων μεταφορών προς ή από ορισμένα σημεία προέλευσης ή προορισμού), ή μέτρα αποκλεισμού ορισμένων εξαιρετικά σημαντικών κατηγοριών πελατών (π.χ. ταξιδιώτες αναψυχής όσον αφορά ξενοδοχεία, σχολικές εκδρομές όσον αφορά καταλύματα για νέους). Από την άλλη, άλλα περιοριστικά μέτρα, όπως γενικά μέτρα κοινωνικής αποστασιοποίησης ή γενικοί υγειονομικοί περιορισμοί, δεν φαίνεται να πληρούν τις απαιτήσεις του άρθρου 107 παράγραφος 2 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ.

Επιπλέον, η χορηγούμενη δύναμη του αρ. 107 παρ. 2 β ΣΛΕΕ ενίσχυση πρέπει να αντισταθμίζει μόνο τη ζημία που προκλήθηκε άμεσα από το μέτρο, έως το επίπεδο των κερδών που θα μπορούσε εύλογα να είχε αποκομίσει ο δικαιούχος ελλείψει του μέτρου, για το μέρος της δραστηριότητάς του που περιορίστηκε με τα περιοριστικά μέτρα που αναφέρθηκαν ανωτέρω.

³ Βλ. ο.π., παρ. 15, 15Bis, 15ter.

Αντιθέτως επιπτώσεις από τη μείωση της ζήτησης ή της συμμετοχής λόγω χαμηλότερης συνολικής ζήτησης ή λόγω μεγαλύτερης απροθυμίας των πελατών να συγκεντρώνονται σε δημόσιους χώρους, δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη κατά τον υπολογισμό της ζημίας που μπορεί να αντισταθμιστεί βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 2 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ. Επιπλέον απαιτείται οι επιχειρήσεις να αποδεικνύουν τη λήψη μέτρων προς περιορισμό μεταβλητών εξόδων τους, το ύψος των οποίων αφαιρείται για να υπολογισθεί η καθαρή ζημία. Μέχρι του ύψους δε αυτής της ζημίας είναι δυνατό να δοθεί ενίσχυση στην εταιρεία, είτε με τη μορφή επιχορήγησης ή με κάποια άλλη μορφή. Σημειώνεται πως με βάση το αρ. 107 παρ. 2 β ΣΛΕΕ έχει ήδη κοινοποιηθεί και εγκριθεί από την ΕΕ ενίσχυση ύψους 120 εκ. € στην αεροπορική εταιρεία Aegean, ενώ σε στάδιο προκοινοποίησης βρίσκεται σχετικό αίτημα ενίσχυσης για τις αεροπορικές SKYEXPRESS και για την εταιρεία Ellinair (η τελευταία σύμφωνα με την από 21.1.21 επιστολή της εταιρείας έχει τον ίδιο ΚΑΔ με την IFLY).

III. Σημειώνεται τέλος ότι, εκτός από τις ως άνω επιλογές, που απαιτούν κοινοποίηση στην Ε.Ε και έγκριση από αυτήν για τη χορήγηση των ενισχύσεων, οι ελληνικές αρχές δύνανται, προς στήριξη των αεροπορικών εταιρειών να χορηγήσουν ενίσχυση με ενωσιακή νομική βάση α) τον υφιστάμενο Απαλλακτικό Κανονισμό (πχ Καν. 651/2014), αν και δεν υπάρχουν στοιχεία που να τεκμηριώνουν κάποια από τις επιλογές που αυτός προσφέρει ή τον Κανονισμό ήσσονος σημασίας (Καν. 1407/2013), χωρίς να απαιτείται κοινοποίηση στην ΕΕ (εφόσον πληρούνται οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις).

Διαδικαστικά ζητήματα

Υπό το πρίσμα των προαναφερθέντων, είναι σκόπιμο να προσδιορισθεί με σαφήνεια ποιά επιλογή θα υιοθετηθεί για την ενίσχυση της εταιρείας (θέσπιση καθεστώτος, ad hoc ενίσχυση και αντίστοιχη ενωσιακή νομική βάση εκ των ανωτέρω), εφόσον υπάρχει σχετική πρόθεση εκ μέρους του ΕΔ. Στη συνέχεια, αναλόγως της επιλεγείσας νομικής βάσης πρέπει να προετοιμαστεί σχετικός φάκελος προκειμένου να πραγματοποιηθεί η κοινοποίηση στην Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού (DG Comp) της Ε.Ε. για έγκριση, στις περιπτώσεις όπου απαιτείται (σημεία I και II). Όπως προαναφέρθηκε η προτεινόμενη διάταξη από την εταιρεία φαίνεται να έχει κατά νου το Τμήμα 3.12 του ΠΠ, για το οποίο υπάρχει η προϋπόθεση της πτώσης τζίρου 30%, ωστόσο χρήζει περαιτέρω συμπλήρωσης εφόσον τελικά αυτή προκριθεί. Στην περίπτωση της κοινοποίησης μεμονωμένης ενίσχυσης (βάσει του α. 107 παρ. 2β), η εταιρεία θα ήταν σκόπιμο να προετοιμάσει (κατά προτίμηση στην αγγλική) ένα τεκμηριωμένο υπόμνημα, σύμφωνα με τα ανωτέρω στοιχεία (σημείο II) προκειμένου αυτό να υποβληθεί στην Ε.Ε. Η διαδικασία της κοινοποίησης ξεκινά με

ένα ανεπίσημο στάδιο (προκοινοποίηση), κατά τη διάρκεια του οποίου διεξάγεται διαβούλευση με τους αρμόδιους χειριστές της DG Comp, και ζητούνται από το ΕΔ και την εταιρεία όλες οι απαραίτητες διευκρινίσεις, τα οικονομικά στοιχεία και όποιες άλλες πληροφορίες θα διευκολύνουν την Επιτροπή στην αξιολόγησή της, κατά το επόμενο στάδιο, της επίσημης κοινοποίησης του αιτήματος.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε πληροφορία και περαιτέρω συνεργασία.

Η ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

κ.α.α

ΑΙΜΙΛΙΑ ΣΑΡΜΑΤΖΗ

Εσωτερική Διανομή:

Γραφείο Υπουργού Οικονομικών, κ. Χρ. Σταϊκούρα